

**UCHWAŁA NR XLVII/272/2026
RADY GMINY GÓRNO**

z dnia 30 stycznia 2026 r.

**w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Górno na lata 2026-2029.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.)

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 – 2029 stanowiący Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

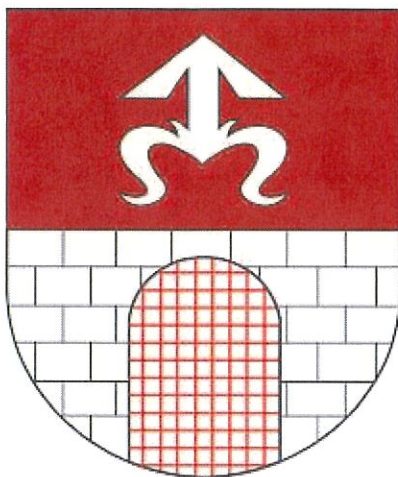
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Górno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026r.

Przewodniczący Rady Gminy
Górno

mgr Grzegorz Skiba

Załącznik do uchwały nr XLVII/272/2026
Rady Gminy Górno
z dnia 30 stycznia 2026 r.



**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Górno
na lata 2026-2029**

Górno, grudzień 2025r.

Spis treści

1.	Wprowadzenie i ramy Programu.....	3
1.1.	Wstęp i uzasadnienie opracowania Programu 2026–2029.....	3
1.2.	Podstawy prawne opracowania i realizacji Programu	4
1.3.	Adresaci Programu.....	4
2.	Diagnoza lokalnych problemów jako punkt wyjścia	5
2.1.	Kontekst społeczno-demograficzny	6
2.2.	Alkoholizm jako problem społeczny.....	8
2.3.	Skala uzależnień od narkotyków	10
2.4.	Główne zasoby instytucjonalne	11
3.	Założenia programowe.....	12
3.1.	Cel główny Programu	14
3.2.	Matryca strategiczna.....	14
4.	Standardy jakości działań profilaktycznych	22
4.1.	Kryteria doboru finansowanych programów/działan profilaktycznych	22
4.1.1.	Preferencje w doborze programów (priorytety jakości).....	22
4.1.2.	Kryteria merytoryczne (ocena jakości interwencji)	22
4.1.3.	Kryteria organizacyjne i finansowe (warunki realizacji).....	23
4.2.	Działania niezalecane / ograniczenia	23
5.	Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	24
6.	Realizatorzy Programu	24
6.1.	Podmioty odpowiedzialne za koordynację i zarządzanie Programem	25
6.2.	Jednostki i instytucje realizujące zadania Programu w systemie lokalnym	25
6.3.	Podmioty wspierające i zewnętrzn realizatorzy zadań	25
7.	Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ...	26
8.	Sprawozdawczość i sposób oceny realizacji Programu	26

1. Wprowadzenie i ramy Programu

1.1. Wstęp i uzasadnienie opracowania Programu 2026–2029

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029 dla Gminy Górno (dalej: „Program”) jest podstawowym dokumentem planistycznym Gminy w obszarze profilaktyki uzależnień oraz ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu i narkotyków, w tym nowych substancji psychoaktywnych. Program porządkuje i integruje cele, priorytety oraz zadania realizowane przez Gminę samodzielnie oraz we współpracy z podmiotami lokalnego systemu wsparcia. Obejmuje w szczególności działania z zakresu profilaktyki, wczesnej interwencji, motywowania do leczenia, pomocy rodzinom oraz przedsięwzięcia ukierunkowane na ograniczanie dostępności alkoholu osobom nieletnim i osobom w stanie nietrzeźwości. Tak ujęty Program odpowiada standardom stosowanym w innych jednostkach samorządu terytorialnego, gdzie stanowi on narzędzie lokalnej polityki społecznej i zdrowia publicznego oraz element spójnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Uzasadnienie opracowania Programu ma charakter dwojaki. Po pierwsze, wynika z ustawowego obowiązku Gminy prowadzenia działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Obejmuje to m.in. podejmowanie działań zmierzających do ograniczania spożycia alkoholu i minimalizowania szkód związanych z jego nadużywaniem, udzielanie pomocy osobom z problemem uzależnienia i ich rodzinom, a także realizację działań profilaktycznych, w szczególności adresowanych do dzieci i młodzieży. Po drugie, Program stanowi niezbędne narzędzie planowania, wydatkowania i rozliczania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z jednoznacznym ukierunkowaniem na finansowanie konkretnych zadań rzeczowych (działań i usług), a nie funkcjonowania instytucji jako takich.

Zgodnie z rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), punktem wyjścia do planowania skutecznych interwencji powinna być diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Gmina Górno we wrześniu 2025 r. podjęła działania zmierzające do opracowania takiej diagnozy, jednak na etapie przygotowania niniejszego Programu dokument ten nie został jeszcze sporządzony. Mając powyższe na uwadze, dobór działań przewidzianych w Programie oparto na potrzebach zidentyfikowanych w lokalnym środowisku, z wykorzystaniem analizy typu desk research. Przyjęte podejście oznacza w szczególności preferowanie programów i oddziaływań spełniających standardy profilaktyki opartej na dowodach, w tym programów rekomendowanych, z jasno określonym problemem, grupą docelową, celami oraz sposobem monitorowania i oceny realizacji. Jednocześnie Program zapewnia ciągłość lokalnej polityki w tym obszarze: zakłada długofalowy i systemowy charakter działań (zamiast działań incydentalnych), współpracę międzyinstytucjonalną oraz możliwość aktualizacji i modyfikacji działań w okresie obowiązywania Programu w przypadku zmiany uwarunkowań lub pojawienia się nowych zagrożeń. W praktyce wielu Gmin utrwalonym standardem jest również łączenie w jednym dokumencie zagadnień dotyczących alkoholu i narkotyków, a także – jako komponentu uzupełniającego – działań odnoszących się do uzależnień

behawioralnych. Program przyjmuje taką perspektywę integrującą, sprzyjającą spójności planowania i skuteczności podejmowanych interwencji.

1.2. Podstawy prawne opracowania i realizacji Programu

Opracowanie oraz realizacja niniejszego Programu stanowi wykonanie ustawowych zadań własnych Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zadania te są podejmowane na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 1436), ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 2151 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1939 ze zm.), co znajduje odzwierciedlenie w celach operacyjnych i kierunkach działań w matrycy strategicznej.

Konstrukcja Programu uwzględnia również regulacje innych aktów prawnych istotnych z perspektywy planowania i prowadzenia działań profilaktycznych, pomocowych i interwencyjnych, w szczególności: ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1673), ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 1214 ze zm.), ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1670 ze zm.) oraz ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 450 ze zm.).

Źródłem finansowania działań przewidzianych w Programie są w szczególności dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki są zaplanowane na cztery lata. Plan wydatków na rok 2026 stanowi załącznik nr 1 do Programu, natomiast plany wydatków na lata kolejne będą ustalane corocznie w latach następnych i będą stanowiły kolejne załączniki do Programu. W 2027 roku będzie to Załącznik nr 2, w 2028 roku – Załącznik nr 3, oraz w 2029 roku – Załącznik nr 4.

Zgodnie ze stanowiskiem Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, środki te mogą być przeznaczane wyłącznie na realizację zadań ujętych w gminnym programie oraz na działania wskazane ustawowo, pozostające w bezpośrednim związku z jego wdrażaniem. Oznacza to konieczność zachowania celowościowego i merytorycznego powiązania ponoszonych wydatków z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Jednocześnie – zgodnie z rekomendacjami KCPU – od 2022 r. działania edukacyjne i profilaktyczne realizowane w ramach gminnych programów powinny uwzględniać także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, w zakresie odpowiadającym lokalnym uwarunkowaniom, w szczególności wynikom diagnozy oraz przyjętemu doborowi działań.

1.3. Adresaci Programu

Program jest adresowany do całej populacji mieszkańców Gminy Górno, przy jednoczesnym wyodrębnieniu grup, wobec których – zgodnie z diagnozą lokalną oraz standardami profilaktyki – planuje się działania o zróżnicowanym poziomie intensywności: profilaktykę uniwersalną, selektywną oraz wskazującą (w tym elementy wczesnej interwencji). Adresaci w ujęciu populacyjnym (profilaktyka uniwersalna):

- dzieci i młodzież w wieku szkolnym;
- rodzice i opiekunowie;

- dorośli mieszkańcy Gminy.

Adresaci w grupach ryzyka (profilaktyka selektywna i wskazująca, wczesna interwencja):

- dzieci i młodzież przejawiające zachowania ryzykowne (np. eksperymentowanie z alkoholem lub narkotykami, inne zachowania problemowe), wymagające krótkich interwencji, działań motywujących oraz wsparcia specjalistycznego dostępnego lokalnie;
- rodziny doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, problemu uzależnienia lub współuzależnienia, a także rodziny, w których występuje przemoc (w tym przemoc w związku z używaniem alkoholu) – jako odbiorcy pomocy psychospołecznej, prawnej i interwencyjnej realizowanej w ramach lokalnego systemu wsparcia;
- osoby używające alkoholu lub innych substancji w sposób problemowy oraz osoby z uzależnieniem – jako odbiorcy działań służących motywowaniu do podjęcia leczenia oraz zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej;
- sprzedawcy i personel punktów sprzedaży napojów alkoholowych (a zależnie od lokalnych potrzeb również organizatorzy wydarzeń oraz podmioty prowadzące miejsca rekreacji) – jako odbiorcy działań szkoleniowych, informacyjnych i kontrolnych, ukierunkowanych na przestrzeganie przepisów oraz ograniczanie dostępności alkoholu osobom nieletnim.

2. Diagnoza lokalnych problemów jako punkt wyjścia

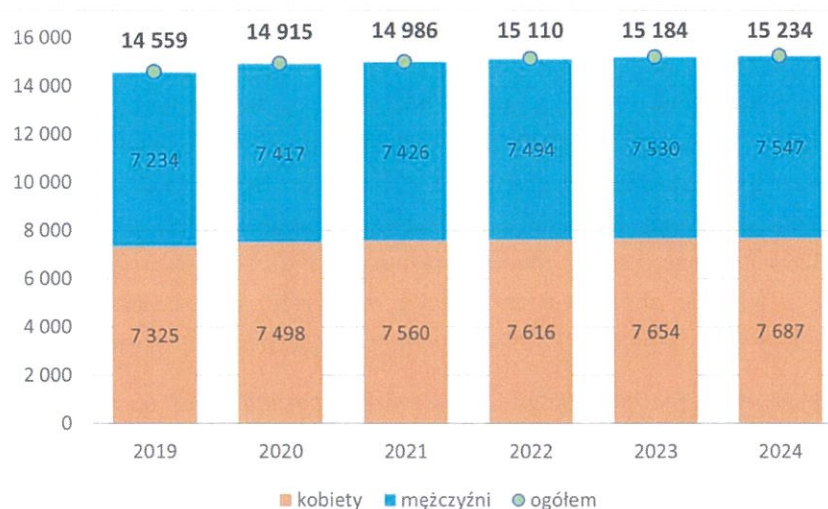
Część diagnostyczna „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Górno na lata 2026–2029” została opracowana zgodnie z rekomendowanym podejściem KCPU, tj. w oparciu o analizę danych zastanych (desk research) oraz ich możliwie spójne zestawienie w celu rzetelnego rozpoznania lokalnych uwarunkowań, potrzeb i priorytetów działań. Zakres diagnozy obejmuje w szczególności: skalę zjawisk związanych z używaniem alkoholu i innych substancji oraz ich konsekwencje zdrowotne i społeczne, identyfikację grup szczególnego ryzyka wymagających działań selektywnych i wskazujących, analizę dostępności alkoholu oraz mechanizmów ograniczania dostępności i działań kontrolnych, ocenę zasobów lokalnego systemu pomocy i profilaktyki (instytucje, formy wsparcia, dostępność świadczeń), a także odniesienie do danych i wyników badań ogólnopolskich jako tła interpretacyjnego i punktu odniesienia dla wnioskowania. Podstawę lokalną diagnozy stanowią: „Oceny Zasobów Pomocy Społecznej” przygotowane przez Centrum Usług Społecznych w Górnym, sprawozdanie z realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (obejmujące m.in. dane o rynku alkoholu, działaniach Komisji, punkcie konsultacyjnym oraz przedsięwzięciach profilaktycznych), a także sprawozdania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej, w tym w szczególności dane wynikające z prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”. Dla zapewnienia porównywalności i osadzenia diagnozy w szerszym kontekście wykorzystano również wybrane opracowania ogólnopolskie: raport ESPAD 2024 dotyczący wzorów konsumpcji alkoholu i używania substancji przez młodzież, raport „Internet dzieci” 2025 opisujący uwarunkowania ryzyk behawioralnych i środowiskowych w sferze cyfrowej oraz opracowanie poświęcone uzależnieniom behawioralnym i zachowaniom problemowym młodzieży jako ramę interpretacyjną dla planowania działań profilaktycznych. Należy jednocześnie wskazać ograniczenia diagnozy: w dostępnych materiałach lokalnych dominują dane administracyjne (pomoc społeczna, procedura NK,

sprawozdawczość GKRPA), które dobrze opisują skalę problemów ujawnionych w instytucjach, lecz w mniejszym stopniu pozwalają oszacować rzeczywistą skalę zjawisk w populacji. Brakuje aktualnych, reprezentatywnych badań ankietowych mieszkańców oraz uczniów w gminie Górno, co należy traktować jako istotną lukę informacyjną do uzupełnienia w trakcie obowiązywania Programu, w szczególności poprzez zaplanowanie lokalnego badania/monitoringu w 2026 r.

2.1. Kontekst społeczno-demograficzny

W latach 2019–2024 Gmina Górno odnotowała systematyczny wzrost liczby ludności: z 14 559 osób w 2019 r. do 15 234 osób w 2024 r., tj. o 675 osób (wzrost o 4,64%). Dynamika przyrostu była najwyższa na początku analizowanego okresu (2019–2020: +356 osób), natomiast w kolejnych latach tempo wzrostu stopniowo malało (2023–2024: +50 osób). Struktura ludności według płci pozostawała stabilna: kobiety stanowiły ok. 50,3–50,5% populacji, a mężczyźni ok. 49,5–49,7%. W 2024 r. liczba kobiet wyniosła 7 687, a mężczyzn 7 547; wskaźnik liczby mężczyzn na 100 kobiet utrzymywał się na poziomie ok. 98–99, co oznacza niewielką przewagę liczebną kobiet, typową dla populacji ogólnej i nasilającą się zwykle wraz z wiekiem.

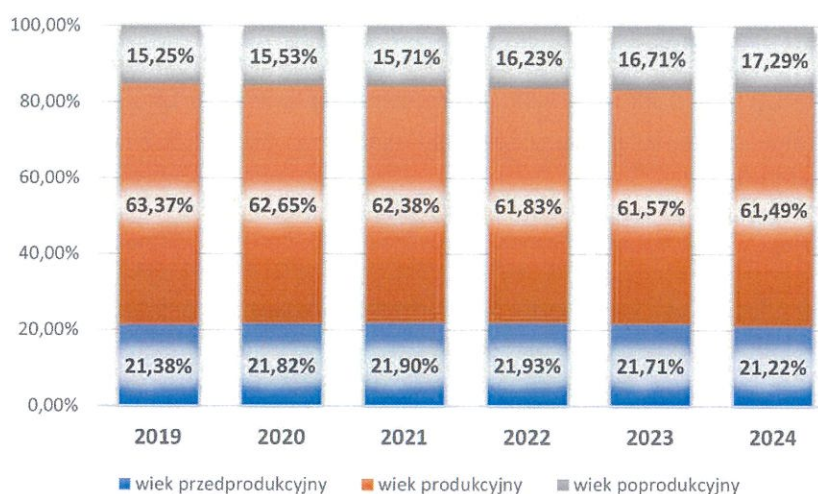
Rysunek 1. Liczba ludności w podziale na płeć



Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Równoległe do wzrostu liczby ludności widoczne są zmiany w strukturze wieku, które wskazują na postępujący proces starzenia się populacji. Najsilniej rośnie grupa mieszkańców w wieku poprodukcyjnym: z 2 220 osób w 2019 r. do 2 634 osób w 2024 r., tj. o 414 osób (wzrost o 18,65%). W konsekwencji zwiększył się również udział tej grupy w populacji – z 15,25% do 17,29% (o 2,04 pkt proc.). Jednocześnie maleje udział ludności w wieku produkcyjnym (z 63,37% do 61,49%), co w praktyce może wskazywać na stopniowe przesuwanie się struktury demograficznej w stronę starszych roczników.

Rysunek 2. Ekonomiczne grupy wieku



Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Warto przy tym zauważyć, że spadek udziału osób w wieku produkcyjnym może być częściowo związany z procesami migracyjnymi – w szczególności odpływem osób młodych, które opuszczają gminę w celu kontynuowania edukacji lub podjęcia pracy i rozwoju zawodowego w większych ośrodkach. Na tym tle istotną informacją jest relatywna stabilność liczby dzieci i młodzieży, tj. mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0–17 lat). Choć po wzroście w latach 2019–2022 (z 3 113 do 3 314) w 2024 roku odnotowano spadek do 3 233, to zmiana ta nie ma charakteru gwałtownego, a udział grupy przedprodukcyjnej w populacji utrzymał się na zbliżonym poziomie (z 21,38% w 2019 r. do 21,22% w 2024 r.). Oznacza to, że mimo wyraźnego trendu starzenia się społeczeństwa, gmina nadal dysponuje względnie stabilną bazą dzieci i młodzieży, co uzasadnia utrzymanie działań profilaktyki uniwersalnej w szkołach oraz działań wzmacniających kompetencje rodzicielskie.

Wskaźniki syntetyczne dodatkowo potwierdzają nasilanie się obciążeń demograficznych związanych ze starzeniem się populacji. Wskaźnik starości (liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym) wzrósł z 71,3 w 2019 r. do 81,5 w 2024 r. Wzrosło również ogólne obciążenie demograficzne (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) z 57,8 do 62,6, przy szczególnie szybko narastającym obciążeniu „starością” – z 24,1 do 28,1 osoby w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W praktyce oznacza to rosnącą presję na lokalny system usług społecznych i zdrowotnych, a także konieczność równoważenia działań profilaktycznych kierowanych do młodzieży z rozwiązaniami adresowanymi do osób starszych i ich rodzin.

Z punktu widzenia planowania działań w ramach Programu na lata 2026–2029 procesy demograficzne mają bezpośrednie znaczenie dla doboru i intensywności interwencji. Po pierwsze, rosnąca grupa osób starszych oznacza większe ryzyko problemów zdrowotnych i psychospołecznych, w tym samotności, depresji, wielochorobowości i polifarmakoterapii, które mogą zwiększać podatność na szkodliwe używanie alkoholu (np. jako strategii radzenia sobie) oraz podnosić ryzyko powikłań zdrowotnych w przypadku łączenia alkoholu z lekami. Po drugie, relatywnie stabilna – choć nieco malejąca – liczebność populacji dzieci i młodzieży wskazuje na konieczność utrzymania profilaktyki uniwersalnej w szkołach i działań rodzicielskich, przy jednoczesnym rozwijaniu rozwiązań selektywnych dla grup ryzyka. Po trzecie, wzrost obciążeń

demograficznych w dłuższym horyzoncie może przekładać się na zwiększoną presję na lokalny system usług społecznych i zdrowotnych, co uzasadnia wzmocnienie komponentów wczesnej interwencji, poradnictwa i koordynacji wsparcia rodzin (w tym opiekunów osób starszych), a także rozwijanie działań środowiskowych ograniczających szkody zdrowotne i społeczne związane z używaniem substancji.

Z perspektywy profilaktyki uzależnień szczególnie istotne są również czynniki obciążające ujawniane w systemie pomocy społecznej. Z danych Centrum Usług Społecznych w Górnym wynika, że w 2024 r. z pomocy społecznej skorzystały 184 osoby w 120 rodzinach (dla porównania w 2023 r. – 191 osób w 126 rodzinach). Struktura powodów udzielania wsparcia wskazuje na utrzymywanie się problemów, które w literaturze i praktyce służb społecznych są powiązane ze zwiększonym ryzykiem używania substancji i narastania szkód społecznych: ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności. W warunkach rosnącego udziału osób starszych oraz potencjalnego odpływu części młodych mieszkańców, czynniki te mogą mieć charakter kumulatywny – zwiększając podatność części rodzin na kryzysy, przeciążenie opieką (w tym opieką nad osobami zależnymi), a w konsekwencji podwyższając ryzyko zachowań problemowych, w tym problemowego używania alkoholu. Wnioski te stanowią istotne tło dla planowania interwencji w Programie na lata 2026–2029, zarówno w zakresie profilaktyki populacyjnej (szkoły, rodzice, społeczność lokalna), jak i działań selektywnych i wskazujących adresowanych do grup szczególnego ryzyka oraz rodzin wymagających wsparcia wielosektorowego.

2.2. Alkoholizm jako problem społeczny

W warunkach braku aktualnej diagnozy lokalnych zagrożeń mieszkańców Gminy Górno (w tym uczniów) rzetelny opis zjawiska problemów alkoholowych wymaga oparcia się na dwóch komplementarnych źródłach:

- danych administracyjnych i sprawozdawczych z lokalnego systemu (CUS/GKRPA oraz sprawozdawczość dot. przemocy domowej);
- wiarygodnych danych ogólnopolskich, które pozwalają osadzić lokalne obserwacje w szerszym „benchmarku” i lepiej uzasadnić dobór interwencji.

Z perspektywy epidemiologii i profilaktyki alkoholu kluczowe jest rozróżnienie pomiędzy „rozpowszechnieniem używania” (powszechność kontaktu z alkoholem, zwłaszcza wśród młodzieży i dorosłych) a „problemowym używaniem” (nadużywanie, szkody zdrowotne i społeczne, uzależnienie, przemoc, konflikty rodzinne, problemy wychowawcze). Dane ogólnopolskie ESPAD 2024 potwierdzają, że kontakt młodzieży z alkoholem pozostaje zjawiskiem częstym: w grupie młodszej (zwyczajowo odpowiadającej uczniom ok. 15-letnim) znaczący odsetek deklaruje picie w ciągu życia, a w grupie starszej (ok. 17–18 lat) odsetki są jeszcze wyższe; jednocześnie część młodzieży doświadcza epizodów upijania się, a istotna część wskazuje wzory konsumpcji o charakterze ryzykownym (np. picie większych ilości jednorazowo), co w literaturze wiąże się z wyższym ryzykiem szkód, problemów szkolnych i konfliktów rodzinnych. W praktyce oznacza to, że również w gminie wiejskiej – przy typowych dla wieku adolescencji mechanizmach presji rówieśniczej i eksperymentowania – należy zakładać obecność zarówno używania „incydentalnego”, jak i podwyższonego ryzyka w części populacji młodzieży, nawet jeśli lokalnie nie wykonano badań przesiewowych. Jednocześnie, w zakresie problemów ujawnianych instytucjonalnie, dane Centrum Usług Społecznych pokazują, że alkoholizm jest rozpoznawalny jako jedna z przyczyn udzielania

pomocy społecznej: w 2022 r. odnotowano 19 wskazań, w 2023 r. – 15, a w 2024 r. – 14. Tę zmianę należy jednak interpretować ostrożnie: spadek liczby wskazań może odzwierciedlać częściową poprawę, ale równie dobrze może wynikać z „widoczności” problemu (gotowości do ujawniania, wzorców zgłaszania, priorytetów pracy socjalnej, a także zjawiska współwystępowania innych dominujących przyczyn, takich jak choroba, niepełnosprawność czy bezrobocie). W praktyce dane CUS należy traktować jako dolne oszacowanie problemu ujawnionego w systemie, a nie miarę rozpowszechnienia w całej populacji. Kontekstowo istotne jest, że CUS opisuje także szerokie tło czynników obciążających (długotrwałe korzystanie z pomocy, choroba, niepełnosprawność, bezrobocie), które w badaniach populacyjnych korelują z podwyższonym ryzykiem problemowego picia oraz większym obciążeniem rodzin kosztami psychospołecznymi. Szczególnie ważnym „wskaźnikiem systemowym” w diagnozie jest dostępność alkoholu i skala obrotu. Sprawozdawczość GKRPA za 2024 r. wskazuje na funkcjonowanie 56 punktów sprzedaży (33 sklepy i 23 punkty gastronomiczne), przy czym sprzedaż napojów o zawartości powyżej 18% prowadziło 30 sklepów oraz 8 punktów gastronomicznych; liczba ważnych zezwoleń na koniec 2024 r. wynosiła 92 (sprzedaż poza miejscem) i 45 (sprzedaż w miejscu). Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w 2024 r. wyniosła łącznie ok. 12,25 mln zł (z dominującym udziałem kategorii >18%), co potwierdza, że alkohol jest w gminie dobrem powszechnie dostępnym i społecznie „zakorzenionym”, a konsumpcja ma wyraźną skalę ekonomiczną. W takich warunkach – zgodnie z logiką zdrowia publicznego – kluczowe znaczenie ma równoważenie działań edukacyjno-profilaktycznych z działaniami ograniczającymi dostępność dla nieletnich i osób nietrzeźwych oraz podnoszącymi standardy odpowiedzialnej sprzedaży. Na tym tle istotną luką diagnostyczną (a zarazem obszarem ryzyka) jest niski poziom udokumentowanych działań kontrolnych: w sprawozdaniu GKRPA za 2024 r. wykazano brak przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży (0 kontroli) oraz brak postępowań/rozstrzygnięć związanych z naruszeniami warunków sprzedaży. Nie przesądza to o występowaniu nieprawidłowości, ale oznacza ograniczoną „wiedzę operacyjną” Gminy o realnym przestrzeganiu przepisów oraz osłabia prewencję środowiskową (mechanizm zniechęcający do sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym). Równocześnie dane o funkcjonowaniu lokalnego systemu pomocy pokazują, że problem alkoholowy generuje zapotrzebowanie na usługi. W 2024 r. działał punkt informacyjno-konsultacyjny (finansowany w ramach Programu), w którym udzielono pomocy m.in. osobom z problemem alkoholowym (wskazano 188 osób i 260 porad/konsultacji), a także członkom rodzin osób z problemem alkoholowym. Z kolei Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła rozmowy/interwencje motywujące oraz inicjowała ścieżkę zobowiązania do leczenia odwykowego, co wskazuje, że w części przypadków problem ma charakter utrwalony i wymaga oddziaływań formalno-prawnych oraz koordynacji z lecnictwem odwykowym. Dopelnieniem obrazu szkód społecznych powiązanych z alkoholem są dane dotyczące przemocy domowej, ponieważ w praktyce instytucjonalnej przemoc i problem alkoholowy często współwystępują (alkohol może zwiększać ryzyko eskalacji przemocy, choć nie jest jej jedyną przyczyną). W 2022 r. w ramach procedury „Niebieskie Karty” odnotowano 6 wszczętych procedur oraz 30 kontynuowanych, a działaniami objęto 85 rodzin. W sprawozdaniu za kolejny rok wykazano większą skalę obsługi procedury (m.in. 17 wszczętych i 42 kontynuowane procedury oraz łącznie 62 rodziny w określonym zestawieniu), co – niezależnie od różnic sprawozdawczych pomiędzy latami – potwierdza trwałą obecność zjawiska przemocy w lokalnym systemie i potrzebę integrowania interwencji alkoholowych z działaniami na rzecz bezpieczeństwa rodziny (wczesna identyfikacja, wsparcie psychologiczne i prawne, ochrona dzieci).

Wnioski diagnostyczne dla Programu na lata 2026–2029 są zatem następujące:

1. należy przyjąć, że używanie alkoholu – zgodnie z wzorami ogólnopolskimi – dotyczy znaczącej części młodzieży, a część tej populacji znajduje się w grupie ryzyka (upijanie się i epizody intensywnego picia), co uzasadnia priorytet profilaktyki szkolnej opartej na dowodach i komponentów rodzicielskich;
2. w danych lokalnych problem alkoholowy jest ujawniany w pomocy społecznej oraz generuje realny popyt na konsultacje i działania motywujące, co wymaga utrzymania i wzmacniania dostępności interwencji, poradnictwa i kierowania do leczenia;
3. wysoka dostępność ekonomiczno-organizacyjna alkoholu (liczba punktów, wartość sprzedaży) przy jednoczesnym braku udokumentowanych kontroli wskazuje na potrzebę uszczelnienia komponentu „środowiskowego” Programu (szkolenia sprzedawców, kontrole, współpraca z Policją, działania informacyjne i egzekwowanie zakazu sprzedaży nieletnim oraz nietrzeźwym);
4. skala zjawisk przemocowych obsługiwanych w procedurze „Niebieskie Karty” wzmacnia argument za integrowaniem działań alkoholowych z systemem przeciwdziałania przemocy (wspólne ścieżki kierowania, standardy współpracy służb, wsparcie dzieci i rodzin).

2.3. Skala uzależnień od narkotyków

W sprawozdaniach Centrum Usług Społecznych w Górnym obraz zjawiska używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych w gminie Górno ujawnia się w sposób ograniczony i w dużej mierze pośredni, co jest typowe dla danych administracyjnych oraz systemu pomocy (rejestruje on przede wszystkim przypadki „widoczne” instytucjonalnie, a nie pełną skalę zjawiska w populacji). W sprawozdawczości za ostatni rok kluczowym „barometrem” wczesnej interwencji jest funkcjonujący w gminie punkt konsultacyjno-informacyjny, finansowany w ramach Programu i organizacyjnie powiązany z systemem wsparcia CUS. W punkcie tym odnotowano zero osób zgłaszających problem narkotykowy oraz zero porad w tej kategorii (analogicznie „0” dotyczyło członków rodzin osób używających narkotyków). Jednocześnie ten sam punkt zarejestrował istotny wolumen kontaktów w obszarze alkoholowym i przemocy, co wskazuje, że kanał pomocy jest realnie wykorzystywany, natomiast problem narkotyków nie ujawnia się w nim w sposób mierzalny. W sprawozdaniach CUS podkreśla się funkcjonowanie tego punktu konsultacyjnego w strukturze jednostki, w tym możliwość uzyskania wsparcia psychologa oraz terapeuty uzależnień. Potwierdza to istnienie lokalnego zasobu kadrowego i organizacyjnego, który – przy właściwym dotarciu do grup docelowych, wzmocnieniu komponentu wczesnej identyfikacji (np. poprzez szkoły i pracę z rodzicami) oraz dostosowaniu oferty – może być wykorzystywany również do interwencji związanych z używaniem narkotyków. Również w zestawieniach dotyczących powodów udzielania pomocy, problem narkotyków nie jest eksponowany jako częsty powód kontaktu z pomocą społeczną. W praktyce oznacza to, że na podstawie samych danych CUS należy przyjąć ostrożny wniosek o niskiej skali instytucjonalnie ujawnionego zjawiska, bez przesądzania o skali rzeczywistej. Ważną przesłanką diagnostyczną jest natomiast fakt, że Gmina utrzymuje wydatki w rozdziale „przeciwdziałanie narkomanii” (85153) – na poziomie 6 tys. zł w latach 2022–2023 oraz 8 tys. zł w roku 2024 – co potwierdza formalne wyodrębnienie zadania i gotowość finansowania działań, choć sama kwota nie przesądza o zasięgu i skuteczności interwencji. Z perspektywy rekomendowanego podejścia KCPU, przy braku diagnozy lokalnej, kluczowe jest zestawienie tych wskaźników z wynikami

ogólnopolskich badań populacyjnych młodzieży, ponieważ to w grupach młodszych i wczesnodorosłych ryzyko inicjacji i eksperymentowania jest relatywnie najwyższe, a jednocześnie zjawisko bywa najłatwiej „widoczne” w systemie pomocy. Dane ESPAD 2024 dla Polski wskazują, że konopie pozostają najczęściej używaną substancją nielegalną wśród uczniów; używanie w ostatnich 30 dniach deklarowało 6,5% uczniów młodszych (15–16 lat) i 13,8% uczniów starszych (17–18 lat), przy wyraźnie wyższych odsetkach wśród chłopców niż dziewcząt (odpowiednio: 8,4% vs 4,7% w grupie młodszej oraz 17,1% vs 10,3% w grupie starszej). ESPAD pokazuje także, że używanie innych narkotyków (np. amfetaminy, ecstasy) jest rzadsze niż konopi, ale niepomijalne, a ponadto istotnym „cieniem” problemu substancji psychoaktywnych są zachowania substytucyjne: relatywnie wysoki odsetek młodzieży deklaruje używanie leków uspokajających i nasennych bez zalecenia lekarza (w ostatnich 12 miesiącach: 6,1% w grupie 15–16 lat oraz 14,8% w grupie 17–18 lat). W odniesieniu do innych środków (np. „dopalaczy”) ESPAD 2024 wskazuje na niższe rozpowszechnienie niż w przypadku konopi, jednak obecność zjawiska jest potwierdzona (m.in. używanie w ostatnich 12 miesiącach: 0,4% w grupie młodszej i 2,2% w grupie starszej). Wnioski dla Gminy Górno powinny więc zachować równowagę między rzetelnością lokalnych danych a realistycznym modelowaniem ryzyka: brak zgłoszeń narkotykowych w punkcie konsultacyjnym w 2024 r. należy interpretować jako brak ujawnionego popytu na pomoc w tym kanale, a nie jako dowód nieistnienia zjawiska; równie prawdopodobne wyjaśnienia obejmują: niski poziom ujawniania (stygmatyzacja, obawy rodzin), korzystanie z pomocy poza gminą, ograniczoną rozpoznawalność oferty wśród młodzieży i rodziców, a także brak mechanizmów interwencji w środowisku szkolnym i rodzinnym, które „przechwytyją” przypadki na etapie eksperymentowania zanim dojdzie do eskalacji. Z punktu widzenia planowania Programu na lata 2026–2029 (zwłaszcza przy stabilnej liczbie dzieci i młodzieży w strukturze demograficznej gminy) oznacza to konieczność traktowania obszaru narkotyków/NPS jako komponentu wymagającego profilaktyki opartej na dowodach, wczesnej identyfikacji i interwencji selektywnej, nawet jeśli skala „twardo” rejestrowana w lokalnych systemach pozostaje niska – ponieważ dane ogólnopolskie wskazują, że ryzyka inicjacji i okazjonalnego używania w populacji szkolnej są realne i nasilają się w starszych rocznikach.

2.4. Główne zasoby instytucjonalne

Centrum Usług Społecznych w Górnicy (CUS), Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) oraz punkt konsultacyjny stanowią trzy kluczowe, komplementarne zasoby lokalnego systemu realizacji Programu w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. CUS pełni rolę podstawowej instytucji organizującej i koordynującej wsparcie społeczne w gminie, w tym identyfikującej rodziny i osoby wymagające pomocy oraz kierującej do odpowiednich form wsparcia. W ujęciu diagnostycznym CUS jest również istotnym źródłem wiedzy o lokalnych uwarunkowaniach, ponieważ gromadzi dane i prowadzi sprawozdawczość, która pozwala rozpoznawać czynniki ryzyka i skumulowane problemy społeczne (takie jak ubóstwo, choroba, niepełnosprawność, bezrobocie czy problemy opiekuńczo-wychowawcze), istotne z perspektywy podatności na zachowania problemowe i szkody związane z używaniem substancji. Jednocześnie CUS, jako element lokalnego systemu, pozostaje powiązany funkcjonalnie z działaniami profilaktycznymi i interwencyjnymi realizowanymi w ramach Programu, w tym z obsługą procedur i współpracą międzyinstytucjonalną w sprawach rodzin wymagających wsparcia.

Drugim kluczowym zasobem jest GKRPA, która realizuje zadania wynikające z ustawy, w szczególności w obszarze podejmowania działań wobec osób nadużywających alkoholu, prowadzenia rozmów motywujących, inicjowania procedur zobowiązania do leczenia odwykowego oraz współdziałania z instytucjami lokalnymi. W 2024 r. Komisja prowadziła rozmowy z 16 osobami z problemem alkoholowym oraz z 15 członkami rodzin, a także skierowała do sądu 16 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Dodatkowo, w ramach działań informacyjnych dotyczących dostępnych form pomocy, przekazano informacje w 64 przypadkach rodzin dotkniętych przemocą co wskazuje na jej rolę jako elementu „łączącego” profilaktykę, interwencję i system wsparcia rodzin.

Trzecim, najbardziej bezpośrednio dostępnym zasobem operacyjnym Programu jest punkt konsultacyjno-informacyjny, pełniący funkcję „pierwszego kontaktu” i tym samym wczesnej interwencji. W gminie funkcjonuje jeden punkt finansowany ze środków Programu, dostępny w wymiarze ponad 40 godzin miesięcznie, obsadzony przez dwóch specjalistów (psychoterapeutę uzależnień oraz psychologa). Skala korzystania potwierdza realny popyt na pomoc: w 2024r. wsparciem objęto 188 osób z problemem alkoholowym, którym udzielono łącznie 260 porad, a także 53 dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym (53 porady). Punkt realizował również wsparcie w obszarze przemocy domowej – odnotowano pomoc dla ofiar przemocy (1 osoba, 2 porady) oraz dla sprawców przemocy (10 osób, 17 porad), co potwierdza jego rolę w działaniach interwencyjnych i wzmacnianiu bezpieczeństwa rodziny.

Wspólne funkcjonowanie tych trzech zasobów tworzy praktyczny „rdzeń” realizacyjny Programu: CUS identyfikuje potrzeby i organizuje wsparcie społeczne, GKRPA realizuje zadania ustawowe oraz działania motywujące i formalne wobec osób z problemem alkoholowym, natomiast punkt konsultacyjno-informacyjny zapewnia dostępne, specjalistyczne poradnictwo i wczesną interwencję. Jednocześnie w sprawozdawczości Gminy za 2024 r. nie odnotowano zgłoszeń w obszarze narkotyków (0 osób i 0 porad), co należy traktować jako sygnał konieczności wzmocnienia mechanizmów dotarcia i kierowania do punktu w tej problematyce (zwłaszcza przez szkoły, ochronę zdrowia i inne służby), a nie jako dowód braku zjawiska w populacji. W konsekwencji Program na lata 2026–2029 powinien utrzymać i rozwijać rolę punktu jako „bramy wejścia” do systemu pomocy, a równolegle wzmacniać współpracę operacyjną CUS i GKRPA w zakresie identyfikacji, kierowania, monitorowania i koordynacji wsparcia dla osób oraz rodzin z problemami uzależnień i przemocy.

3. Założenia programowe

Założenia programowe „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Górno na lata 2026–2029” zostały przyjęte w sposób zgodny z rekomendowanym przez KCPU podejściem do planowania interwencji, przy czym – z uwagi na brak lokalnych badań ankietowych mieszkańców i uczniów – punktem wyjścia jest diagnoza oparta na analizie danych zastanych oraz na wynikach badań ogólnopolskich wykorzystywanych jako tło interpretacyjne. Taki sposób pracy wymaga ostrożności interpretacyjnej (dane administracyjne opisują przede wszystkim problem „ujawniony instytucjonalnie”), dlatego Program przyjmuje jednocześnie założenie wprowadzenia w trakcie jego obowiązywania komponentu monitoringu lokalnego (w tym badań ankietowych w szkołach i – w miarę możliwości –

badan dorosłych mieszkańców) tak, aby w przyszłości móc doprecyzować priorytety i lepiej skalibrować poziom intensywności oddziaływań. W logice rekomendacji KCPU Program opiera się na łańcuchu: diagnoza (w tym triangulacja źródeł) → wybór priorytetów i grup docelowych → cele opisane jako oczekiwana zmiana u odbiorców i w środowisku → dobór działań adresujących czynniki ryzyka i czynniki chroniące → monitoring jakości realizacji oraz ewaluacja co najmniej na poziomie procesu.

W obszarze profilaktyki (zwłaszcza wobec dzieci i młodzieży) założeniem wiodącym jest preferowanie oddziaływań spełniających standardy profilaktyki opartej na dowodach, w pierwszej kolejności programów ujętych w bazie programów rekomendowanych, a w przypadku działań spoza bazy – ich weryfikacja pod kątem spełniania standardów opisu programu (jasno zdefiniowany problem, grupa odbiorców, cele mierzalne, strategie o potwierdzonej skuteczności, adekwatność rozwojowa, monitoring jakości, ewaluacja procesu jako minimum). Program zakłada równoległe prowadzenie profilaktyki uniwersalnej (adresowanej do możliwie szerokiej populacji dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem potrzeby rozpoczynania działań jak najwcześniej oraz obejmowania nimi także szkół ponadpodstawowych), a także rozwijanie – w oparciu o sygnały z systemu pomocy i szkoły – działań selektywnych i wskazujących dla grup podwyższonego ryzyka, w tym w formach pozaszkolnych, środowiskowych i pracy z rodziną. Zgodnie z rekomendacjami KCPU w Programie utrzymuje się nacisk na współpracę z rodzicami i opiekunami jako kluczową grupą wpływu (wzmacnianie kompetencji wychowawczych i komunikacyjnych, podnoszenie gotowości do reagowania na ryzyko), co wynika z faktu współwystępowania problemów uzależnień z innymi obciążeniami rodzinnymi ujawnianymi w systemie pomocy. Założenia programowe obejmują również konsekwentne rozróżnienie między finansowaniem „zadań rzeczowych” a finansowaniem instytucji jako takich. Program zakłada, że środki z opłat alkoholowych są kierowane na konkretne działania i usługi (np. poradnictwo, programy profilaktyczne, szkolenia realizatorów, materiały niezbędne do wdrożenia programów, dodatkowe świadczenia i formy wsparcia), przy jednoczesnym respektowaniu zasady, że bieżące funkcjonowanie jednostek organizacyjnych gminy – takich jak CUS – nie powinno być finansowane z tych środków. W tym kontekście Program przyjmuje, że trzy główne zasoby lokalne (CUS, GKRPA oraz punkt konsultacyjno-informacyjny) pełnią role komplementarne: CUS organizuje system usług społecznych i identyfikuje potrzeby, GKRPA realizuje zadania ustawowe (w tym działania motywujące, formalno-proceduralne i koordynacyjne), natomiast punkt konsultacyjno-informacyjny stanowi podstawowy kanał wczesnej interwencji i poradnictwa – jednak finansowane w ramach Programu są wyłącznie te aktywności, które pozostają w bezpośrednim związku z celami Programu i mieszczą się w katalogu działań rekomendowanych.

Program przyjmuje również założenie jakościowe dotyczące doboru form oddziaływania: preferowane są działania długofalowe, cykliczne i systemowe (z komponentem monitoringu i ewaluacji), natomiast ograniczana będzie rola działań incydentalnych, akcyjnych i opartych wyłącznie na strategii informacyjnej lub „alternatyw” bez potwierdzonej skuteczności, ponieważ nie stanowią one efektywnej profilaktyki uzależnień. Założenia te zostaną uszczegółowione w kolejnych rozdziałach Programu poprzez cele szczegółowe, zadania oraz wskaźniki realizacji, tak aby zapewnić zgodność z rekomendacjami KCPU oraz umożliwić rzetelne rozliczanie rezultatów i modyfikowanie interwencji w trakcie obowiązywania Programu.

3.1. Cel główny Programu

Matryca działań dla „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Górnio na lata 2026–2029” stanowi narzędzie porządkujące interwencje gminy w układzie logicznym: cel główny – priorytety – cele szczegółowe – zadania – wskaźniki realizacji. Została opracowana w oparciu o rekomendacje KCPU na 2026 r., z uwzględnieniem zasady planowania działań na podstawie diagnozy oraz monitoringu, preferowania profilaktyki opartej na dowodach (w tym programów rekomendowanych) i jednoznacznego powiązania wydatków z działaniami rzeczowymi. Przyjęte rozwiązania zapewniają ciągłość lokalnej polityki poprzez wykorzystanie doświadczeń z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Górnio na lata 2022 – 2025.

Cel główny Programu został sformułowany w oparciu o rozpoznane uwarunkowania lokalne wynikające z danych zastanych oraz o wyniki badań ogólnopolskich, które wskazują na powszechność kontaktu z alkoholem i utrzymywanie się ryzykownych wzorców używania, szczególnie wśród młodzieży. Z jednej strony w Gminie Górnio widoczna jest istotna dostępność alkoholu i utrzymujący się popyt na poradnictwo oraz działania motywujące do leczenia, co potwierdza występowanie problemów ujawnionych instytucjonalnie i potrzebę ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych. Z drugiej strony, ograniczona „widoczność” problemów narkotykowych w danych lokalnych nie może być traktowana jako dowód braku zjawiska, lecz raczej jako przesłanka do wzmocnienia profilaktyki i wczesnej interwencji, zwłaszcza w środowisku szkolnym i rodzinnym. Cel główny łączy zatem dwa zasadnicze kierunki interwencji rekomendowane na poziomie krajowym: konsekwentne ograniczanie szkód oraz wzmacnianie czynników chroniących, przy równoczesnym rozwijaniu jakości i dostępności lokalnego systemu pomocy i profilaktyki, tak aby Program był realnym narzędziem zmiany, a nie jedynie dokumentem sprawozdawczym.

Cel główny:

Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, wzmocnienie czynników chroniących wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz rozwój dostępności i jakości lokalnego systemu profilaktyki, wczesnej interwencji i pomocy w Gminie Górnio.

3.2. Matryca strategiczna

Matryca strategiczna stanowi operacyjne rozwinięcie założeń „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Górnio na lata 2026–2029” i służy przełożeniu celu głównego na zestaw konkretnych, możliwych do zaplanowania, realizacji i rozliczenia działań. Zgodnie z przyjętą w Programie logiką interwencji, cel główny wyznacza nadrzędny kierunek oddziaływania (ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych oraz wzmacnianie czynników chroniących), cele szczegółowe porządkują ten kierunek na kluczowe obszary funkcjonalne systemu lokalnego: dostępność pomocy i wczesną interwencję, wsparcie rodzin oraz przeciwdziałanie przemocy, profilaktykę opartą na dowodach, ograniczanie dostępności alkoholu oraz zarządzanie jakością i monitoring. Cele szczegółowe pełnią w tym układzie

rolę „łącznika” między wnioskami diagnostycznymi a systemem realizacji Programu – wskazują, jaka zmiana ma zostać osiągnięta, u jakich odbiorców oraz w jakich środowiskach i mechanizmach systemowych. Dla każdego celu szczegółowego określono zadania (kierunki działań) wraz z mierzalnymi wskaźnikami, co umożliwia bieżący monitoring realizacji Programu, ocenę postępu oraz wprowadzanie korekt w trakcie obowiązywania dokumentu, zwłaszcza w sytuacji uzupełniania diagnozy lokalnej i zmiany uwarunkowań społecznych.

Cel operacyjny 1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
Kierunki działań	Zadanie to będzie realizowane w szczególności poprzez: 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do specjalistycznej pomocy w zakresie leczenia i terapii uzależnień od alkoholu oraz/lub problemów narkotykowych poprzez współpracę z podmiotami leczniczymi oraz informowanie o dostępnych formach wsparcia. 2. Prowadzenie działalności interwencyjno – edukacyjno – motywującej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: • prowadzenie rozmów motywacyjno – informacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin, • kierowanie na badania do biegłych i pokrywania kosztów sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, • sporządzanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego. 3. Rozpowszechnianie informacji o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie edukacji w zakresie szkodliwości alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. 4. Dyżury terapeutyczne i psychologa zgodnie z umową – zlecenie. 5. Współpraca ze Świątokrzeskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach, Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach, Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Bodzentynie oraz innymi instytucjami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. 6. Wsparcie grup samopomocowych w tym organizacja wyjazdu grupy AA „Łysica” oraz mieszkańców gminy na spotkania trzeźwościowe. 7. Pozostałe wydatki związane z realizacją Programu.
Realizatorzy	1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górnio. 2. Centrum Usług Społecznych w Górnio. 3. Komisariat Policji w Daleszycach. 4. Sąd Rejonowy w Kielcach. 5. Placówki leczenia odwykowego. 6. Grupy wsparcia. 7. Terapeuci i specjaliści ds. uzależnień.
Wskaźniki	• Liczba posiedzeń GKRPA

monitorujące (roczne)	• Liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjno - informacyjnych • Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno – informacyjne • Liczba osób skierowanych na badanie biegłych sądowych • Liczba wydanych opinii lekarskich • Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego • Liczba grup samopomocowych w gminie • Liczba i rodzaj podjętych wspólnie działań z innymi instytucjami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień • Liczba wyjazdów na spotkania trzeźwościowe
Okres realizacji	2026-2029

Cel operacyjny 2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkotykowe (w tym NPS), pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową
Kierunki działań	1. Zapewnienie dostępnego poradnictwa psychospołecznego dla rodzin z problemem alkoholowym i/lub narkotykowym (w tym NPS), w szczególności dla współuzależnionych, osób doświadczających szkód oraz opiekunów dzieci. 2. Zapewnienie poradnictwa prawnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień (alkohol/narkotyki/NPS) – w tym informacji o przysługujących uprawnieniach, możliwościach uzyskania wsparcia oraz dostępnych procedurach ochrony. 3. Prowadzenie rozmów motywujących i wspierających z członkami rodzin osób używających alkoholu/narkotyków/NPS, w celu zwiększenia gotowości do podjęcia działań ochronnych oraz uruchomienia ścieżki pomocy. 4. Zapewnienie interwencji i wsparcia w sytuacji przemocy domowej, w tym: rozmów ze sprawcami i osobami doświadczającymi przemocy, kontaktu z rodzinami, w których ujawniono przemoc, kierowania do właściwych służb i instytucji pomocowych. 5. Współpraca operacyjna z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz służbami w zakresie ochrony rodziny, prowadzenia procedur oraz koordynacji pomocy w przypadkach przemocy współwystępującej z uzależnieniami. 6. Utrzymanie całorocznej działalności Punktu Konsultacyjnego jako „pierwszego kontaktu”. 7. Kierowanie osób i rodzin do specjalistycznych form wsparcia poza gminą, gdy wymaga tego sytuacja (np. specjalistyczne placówki, poradnie, ośrodki wsparcia), oraz zapewnienie informacji o dostępności tych form.

	8. Wzmacnianie kompetencji osób pracujących z rodziną (CUS, szkoły, punkt konsultacyjny, członkowie GKRPA – w zakresie dotyczącym rodzin i przemocy) poprzez szkolenia w obszarze pracy z rodziną, uzależnień i przemocy domowej.
Realizatorzy	1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górnio. 2. Centrum Usług Społecznych w Górnio. 3. Terapeuci i specjaliści ds. uzależnień. 4. Komisarjat Policji w Daleszycach. 5. Punkt Konsultacyjny 6. Placówki leczenia uzależnień i podmioty specjalistyczne
Wskaźniki monitorujące (roczne)	• Liczba i rodzaj porad i konsultacji udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym • Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego • Liczba osób objętych badaniami przez biegłych • Liczba rodzin objętych wsparciem/interwencją w związku z przemocą domową.
Okres realizacji	2026-2029

Cel operacyjny 3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
Kierunki działań	Zadanie to będzie realizowane w szczególności poprzez: 1. Realizację programów profilaktyki uniwersalnej uzależnień z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy realizowanych w placówkach oświatowych w formie zajęć informacyjno - edukacyjnych dla całej społeczności (uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej), w tym: programów rekomendowanych, warsztatów, pogadanek, prelekcji i innych oddziaływań o charakterze profilaktycznym. 2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach świetlic środowiskowo-profilaktycznych działających na terenie gminy (wynagrodzenie dla prowadzących zgodnie z umową - zlecenie) oraz zakupy na realizację zajęć, wyposażenia, zakup nagród. 3. Organizacja aktywnych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z elementami edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień.

	4. Podnoszenie kwalifikacji członków gminnej komisji poprzez udział w szkoleniach (konferencjach), seminariach oraz pokrycie związanych z tym kosztów udziału i dojazdu. 5. Podnoszenie kwalifikacji pedagogów szkolnych zatrudnionych w placówkach oświatowych na terenie Gminy Górno. 6. Przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i profilaktycznych (np. ulotek, broszur, plakatów, nagród) i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym. 7. Współudział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych związanych z problematyką uzależnień i przemocy w rodzinie. 8. Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych. 9. Działalność świetlicy środowiskowo – profilaktycznej (w tym wynagrodzenie dla opiekuna, warsztaty profilaktyczne, zakup art. spożywczych, zakup tonera do drukarki, zakup wejściówek dla dzieci) 10. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców. 11. Pozostałe wydatki związane z realizacją Programu.
Realizatorzy	1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górnio. 2. Centrum Usług Społecznych w Górnio. 3. Placówki oświatowe w gminie. 4. Świetlice środowiskowe.
Wskaźniki monitorujące (roczne)	• Liczba i rodzaj działań profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych • Liczba realizowanych programów profilaktycznych, w tym programów rekomendowanych • Liczba uczniów biorących udział w programach/ zajęciach profilaktycznych • Liczba dzieci biorących udział w zorganizowanym wypoczynku • Liczba i rodzaj działań profilaktycznych wśród mieszkańców oraz liczba odbiorców tych działań • Liczba i rodzaj dystrybuowanych materiałów edukacyjnych i profilaktycznych • Liczba i rodzaj form szkoleniowych oraz liczba uczestników • Liczba dzieci biorących udział w świetlicy środowiskowo - profilaktycznej
Okres realizacji	2026-2029

Cel operacyjny 4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych i związanym z tym szkód społecznych.
Kierunki działań	Zadanie to będzie realizowane w szczególności poprzez: 1. Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w Kielcach, 2. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez sport, kulturę, organizację zawodów, obozów, turniej. 3. Zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym w trybach przewidzianych przepisami, obejmujące działania kierowane do dzieci i młodzieży, rodzin oraz osób dorosłych dotkniętych problemem uzależnień. 4. Wspieranie inicjatyw lokalnych budujących czynniki chroniące i ograniczających zachowania ryzykowne, o ile są zgodne z celami Programu i posiadają komponent merytoryczny. 5. Wspomaganie działań w zakresie reintegracji społecznej i readaptacji osób z problemem uzależnień, w tym po zakończonej terapii. 6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego i reintegracji społeczno-zawodowej osób z problemem uzależnień oraz członków ich rodzin – poprzez organizowanie i finansowanie działań CIS/KIS lub kierowanie i współfinansowanie uczestnictwa.
Realizatorzy	1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górnio. 2. Pedagogdy, psycholodzy, terapeuci. 3. Organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące działania w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 4. Centrum Usług Społecznych w Górnio.
Wskaźniki monitorujące (roczne)	• Liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację tych zadań, • Liczba osób objętych ww. działaniami.
Okres realizacji	2026-2029

Cel operacyjny 5	Ograniczanie dostępności alkoholu i egzekwowanie przepisów oraz podejmowanie interwencji i występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
Kierunki działań	Zadanie to będzie realizowane w szczególności poprzez: 1. Monitorowanie ilości wydawanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. 2. Monitorowanie zgodności usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ust. 3 a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 3. Kontrola obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym lub nieletnim, jak również na kredyt i pod zastaw. 4. Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również z nieprzestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
Realizatorzy	1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górnio, 2. Komisariat Policji w Daleszycach.
Wskaźniki monitorujące (roczne)	• Liczba wydanych postanowień Komisji dot. zaopiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, • Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, • Liczba i rodzaj interwencji w związku z łamaniem przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi.
Okres realizacji	2026-2029

4. Standardy jakości działań profilaktycznych

W trosce o skuteczność i rozliczalność interwencji realizowanych w ramach Programu, Gmina przyjmuje standard, że finansowane działania profilaktyczne muszą być:

1. adekwatne do sytuacji lokalnej, a po opracowaniu Diagnozy Zagrożeń Lokalnych, zgodne z tą diagnozą,
2. oparte na aktualnej wiedzy o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących oraz mechanizmach zmiany,
3. możliwe do monitorowania i oceny.

Oznacza to preferowanie profilaktyki opartej na dowodach (w tym programów rekomendowanych) oraz wprowadzanie czytelnych kryteriów jakości w procedurach wyboru ofert i zlecania zadań.

4.1. Kryteria doboru finansowanych programów/działań profilaktycznych

4.1.1. Preferencje w doborze programów (priorytety jakości)

- Priorytetowo traktuje się programy znajdujące się w Systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego (baza: programyrekomendowane.pl) – jako spełniające standardy profilaktyki opartej na naukowych podstawach.
- Dopuszcza się finansowanie programów spoza bazy rekomendacji, o ile spełniają standardy opisu i jakości oraz są uzasadnione diagnozą i potrzebami grupy docelowej.
- Preferuje się finansowanie elementów warunkujących jakość wdrożenia (np. przygotowanie realizatorów, materiały niezbędne do realizacji, superwizję, monitoring i ewaluację procesu).

4.1.2. Kryteria merytoryczne (ocena jakości interwencji)

Przy wyborze oferty nie należy kierować się wyłącznie ceną i liczebnością grupy, ale przede wszystkim jakością merytoryczną i wiarygodnością programu. Kluczowym kryterium jakości jest skuteczność potwierdzona wynikami badań ewaluacyjnych (procesu i/lub wyników). Dodatkowo ocenia się:

- zgodność programu z lokalną diagnozą i celami Programu;
- adekwatność treści do wieku rozwojowego odbiorców oraz warunków realizacji (szkoła/środowisko pozaszkolne);
- kwalifikacje realizatorów, zapewnienie przygotowania/szkolenia do wdrożenia oraz (gdy zasadne) superwizji;
- włączenie kluczowych środowisk (np. współpraca ze szkołą i – w uzasadnionym zakresie – z rodzicami/opiekunami).

4.1.3. Kryteria organizacyjne i finansowe (warunki realizacji)

- budżet powinien rozdzielać koszty merytoryczne (profilaktyczne) od kosztów organizacyjnych;
- w przypadku realizacji w szkołach należy unikać podwójnego finansowania (np. wynagrodzenia za godziny pokrywające się z etatem; dopuszczalne są koszty dodatkowych czynności, np. sprawozdawczości/ewaluacji);
- finansowanie powinno obejmować elementy konieczne do jakościowego wdrożenia (szkolenia realizatorów, materiały, monitoring/ewaluacja procesu).

4.2. Działania niezalecane / ograniczenia

W celu ochrony jakości Programu i racjonalnego wydatkowania środków, Gmina przyjmuje katalog działań niezalecanych oraz ograniczeń finansowania, zgodny z rekomendacjami KCPU:

- Pikniki, festyny i wydarzenia „akcyjne” jako substytut profilaktyki. Programów środowiskowych nie należy utożsamiać z imprezami, w których komponent profilaktyczny jest uboczny wobec oferty rozrywkowej. Jeżeli działania profilaktyczne są włączane w takie wydarzenie, finansowaniu mogą podlegać wyłącznie koszty ściśle związane z profilaktyką (np. praca edukatorów, materiały edukacyjne), a nie całość wydarzenia.
- Finansowanie działań, które szkoła ma realizować w ramach obowiązków statutowych i programów wychowawczo-profilaktycznych (np. standardowe zajęcia wyrównawcze, kulturalne, rekreacyjne, edukacja zdrowotna realizowana w toku pracy szkoły).
- Działania obejmujące wyłącznie alternatywne formy spędzania czasu wolnego (np. kółka zainteresowań) oraz zajęcia sportowe bez włączenia w szersze oddziaływanie profilaktyczne. Same w sobie nie stanowią skutecznej strategii ograniczania zachowań ryzykownych; mogą być jedynie strategią uzupełniającą, jeśli są powiązane z celami i treściami profilaktycznymi opartymi na dowodach.
- Realizacja programów niespełniających standardów jakości w profilaktyce, w tym w szczególności: zbyt krótkich, prowadzonych wyłącznie przez osoby „z zewnątrz” bez udziału szkoły, bez aktywnej współpracy z rodzicami, o niejasno opisanym przebiegu lub bez przygotowanych, merytorycznych materiałów edukacyjnych.
- Współpraca profilaktyczno-edukacyjna z podmiotami branży alkoholowej, ze względu na ryzyko osłabienia jednoznaczności przekazu i konflikt interesów.
- Prowadzenie przez punkty informacyjno-konsultacyjne terapii uzależnień behawioralnych oraz finansowanie świadczeń zdrowotnych terapii uzależnień behawioralnych w ramach Programu. Dopuszczalne są działania edukacyjne, profilaktyczne i szkoleniowe w tym obszarze, natomiast nie finansuje się terapii jako świadczeń zdrowotnych.
- Stosowanie języka wzbudzającego strach lub stygmatyzującego w kampaniach i materiałach edukacyjnych (komunikaty powinny być oparte na faktach, nie wykluczające i dostosowane do odbiorców).
- Doposażanie służb w sprzęt w ramach działań prewencyjnych (np. alkomaty, radiowozy), jeśli deklarowanym celem jest profilaktyka/edukacja. Finansowaniu może podlegać część edukacyjna (np. materiały, szkolenia, działania informacyjne), a nie zakupy sprzętowe niezwiązane bezpośrednio z oddziaływaniem profilaktycznym.

5. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Realizacja gminnego programu prowadzona będzie w oparciu o środki finansowe budżetu Gminy uzyskane z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania wynikające z niniejszego programu realizowane będą na bieżąco przez cały okres jego obowiązywania.

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie będą środki finansowe budżetu Gminy pochodzące z:

- opłat wnoszonych przez przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Wyżej wymienione środki finansowe stanowią dochód Gminy, który zostanie w całości przekazany na realizację Programu. Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, Gmina Górno może uwzględnić w budżecie dodatkowe środki własne, w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszego Programu. Plan finansowy, z uwagi na kilkuletnią perspektywę realizacji niniejszego Programu, może być modyfikowany i zmieniany w danym roku jego realizacji, z uwzględnieniem przesunięć środków między zadaniami. Preliminarz wydatków na każdy rok budżetowy zostanie określony w uchwale budżetowej, zgodnie z budżetem zadaniowym. Środki finansowe zaplanowane na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ujmuje się corocznie w planie budżetowym Gminy Górno w Dziale 851- Ochrona zdrowia, Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz Rozdział 85153 - Przeciwdziałanie narkomanii.

6. Realizatorzy Programu

Realizacja Programu ma charakter międzysektorowy i wymaga skoordynowanego współdziałania instytucji gminnych oraz partnerów lokalnych. Koordynację całości wdrożenia Programu zapewnia Wójt Gminy Górno przy wsparciu Centrum Usług Wspólnych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Poszczególne zadania są realizowane bezpośrednio przez jednostki gminne,

w partnerstwie z instytucjami systemu pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia oraz służbami porządku publicznego, a także poprzez zlecanie zadań podmiotom zewnętrznym.

6.1. Podmioty odpowiedzialne za koordynację i zarządzanie Programem

- Wójt Gminy Górno – nadzór nad realizacją Programu, zapewnienie warunków organizacyjnych i finansowych.
- Centrum Usług Społecznych w Górnicy – obsługa administracyjna i finansowa Programu, przygotowanie i prowadzenie procedur zlecania/zakupu usług, gromadzenie danych do monitoringu, przygotowanie sprawozdań. Realizacja działań pomocowych i wspierających rodziny, praca socjalna, współpraca w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i wsparcia osób doświadczających problemów uzależnień.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – realizacja zadań ustawowych, inicjowanie i opiniowanie działań w ramach Programu, działania motywujące do leczenia, udział w działaniach kontrolnych dotyczących sprzedaży alkoholu, współpraca z instytucjami i realizatorami.

6.2. Jednostki i instytucje realizujące zadania Programu w systemie lokalnym

- Placówki oświatowe (w tym pedagodzy/psychologowie, wychowawcy) – realizacja szkolnych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych, wczesna identyfikacja problemów, kierowanie do wsparcia, współpraca z rodzicami i instytucjami.
- Policja (dzielnicowi i właściwe jednostki) – działania interwencyjne i prewencyjne, wsparcie działań kontrolnych dotyczących przestrzegania przepisów w obrocie napojami alkoholowymi (w ramach kompetencji).
- Podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych, psychologowie – świadczenie usług specjalistycznych, konsultacji, wsparcia oraz działań edukacyjnych (w zależności od rodzaju zadania i trybu finansowania).
- Gminny Ośrodek Kultury w Górnicy oraz świetlice środowiskowe – realizacja działań środowiskowych, zajęć i wydarzeń profilaktycznych oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

6.3. Podmioty wspierające i zewnętrznymi realizatorzy zadań

- Organizacje pozarządowe (NGO) i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego – realizacja programów profilaktycznych (w tym rekomendowanych), działań edukacyjnych i kampanii.
- Instytucje powiatowe i wojewódzkie (np. PCPR, sąd, kuratorzy, jednostki wsparcia specjalistycznego) – współpraca w sprawach wymagających wsparcia ponadgminnego.
- Sąsiednie gminy – współpraca w zakresie realizacji działań profilaktycznych, wymiany dobrych praktyk, wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych i szkoleniowych.

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Gminnej Komisji biorącym udział w posiedzeniu przysługuje każdorazowo wynagrodzenie w wysokości 200,00 złotych brutto, dla Sekretarza w wysokości 300 zł brutto natomiast wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji wynosi 400 zł brutto. Podstawą do naliczania wynagrodzenia jest lista uczestnictwa w posiedzeniu Komisji.

8. Sprawozdawczość i sposób oceny realizacji Programu

Monitoring Programu sporządzany jest przez Centrum Usług Społecznych w Górnym w cyklu rocznym na podstawie wskaźników monitorujących opisanych w rozdziale 3.3. niniejszego Programu. Sprawozdanie roczne w terminie do 30 kwietnia przekazywane jest Wójtowi Gminy Górno, a następnie Radzie Gminy, jako element szerszej informacji o realizacji polityki społecznej gminy w Raporcie o stanie gminy.

W celu rzeczywistej oceny stopnia realizacji Programu przeprowadzona zostanie ewaluacja. Jej zadaniem jest ocena czy działania założone w Programie przynoszą zamierzone efekty. Ewaluacja prowadzona będzie w oparciu o posiadane sprawozdania merytoryczne i finansowe, dotyczące realizacji zadań dofinansowanych z budżetu Gminy, a także dane statystyczne, wskaźniki oraz trendy wieloletnie. Działania w ramach monitoringu i ewaluacji dostarczą również informacji dotyczących ewentualnych potrzeb związanych z wprowadzeniem modyfikacji najważniejszych kierunków działań celem maksymalizacji zamierzonych efektów realizacji Programu.

PLAN WYDATKÓW
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ ZWALCZANIA NARKOMANII realizowany w roku 2026

I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.	Realizacja przez cały rok - CUS
1.	Bieżąca działalność Punktu Konsultacyjnego: a) Wynagrodzenie dla terapeuty – dyżury w punkcie konsultacyjnym, b) Wynagrodzenie dla psychologa – dyżury w punkcie konsultacyjnym.	23.750,00 22.800,00
2.	Zakup artykułów promocyjnych, broszur, czasopism, publikacji niezbędnych do realizacji oddziaływań profilaktycznych; serwis i naprawa drukarki, szkolenia, delegacje.	8.000,00
3.	Organizacja wyjazdu grupy AA „Łysica” oraz mieszkańców gminy na spotkania trzeźwościowe.	5.000,00
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkotykowe (w tym NPS), pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową.	
1.	Dyżury psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Górnio.	W ramach punktu konsultacyjnego
2.	Dyżury terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym w Górnio.	
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	
1.	Realizacja programów profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy realizowanych w placówkach oświatowych w formie zajęć informacyjno - edukacyjnych dla całej społeczności (uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej), w tym: programów rekomendowanych, warsztatów, pogadanek, prelekcji i innych oddziaływań o charakterze profilaktycznym, zakup kampanii,	52 000,00

	brostur, ulotek, czasopism.	
2.	Organizacja aktywnych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z elementami edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień.	40 000,00
3.	Działalność świetlicy środowiskowo – profilaktycznej w Woli Jachowej (w tym wynagrodzenie dla opiekuna, warsztaty profilaktyczne, zakup art. spożywczych, zakup tonera do drukarki, zakup wejściówek dla dzieci)	53 400,00
4.	Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych.	7 800,00
5.	Realizacja działań profilaktycznych w ramach zajęć sportowych realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Górnio.	50 000,00
6.	Pozostałe wydatki związane z realizacją Programu.	611,59
IV	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych i związanym z tym szkód społecznych.	
1.	Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych poprzez sport, kulturę, organizację zawodów, obozów, turniej.	50.000,00
V	Ograniczanie dostępności alkoholu i egzekwowanie przepisów oraz podejmowanie interwencji i występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	
1.	Wynagrodzenia członków Komisji.	22.500,00
2.	Pochodne od wynagrodzenia członków Komisji.	3.550,00
3.	Wydawanie opinii przez lekarzy biegłych w sprawie uzależnienia od alkoholu: (umowy zawarte z psychiatrą i psychologiem uzależnień), (opinie sądowe - zaliczki), opłaty sądowe za wnioski.	23.000,00

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2151 ze zm.) oraz z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939 ze zm.) Rada Gminy uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Górno na lata 2026 – 2029. Program ten obejmuje zadania dotyczące prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, sposoby i środki ich realizacji. Kompetencja uchwalenia w/w Programu została zastrzeżona dla Rady Gminy.

Z tego względu przyjęcie Uchwały wraz z załączonym załącznikiem jest zasadne i zgodne z obowiązującym ustawodawstwem.



DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XLVII/272/2026
Data dokumentu	2026-01-30
Organ wydający	Rada Gminy Górno
Przedmiot regulacji	w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Górno na lata 2026-2029.
Identyfikator dokumentu	710EB8B2-8313-4CFA-8DD7-F071E9B7D768

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-988106427
Numer seryjny	7B5453CBC330B3DDDD2321B59BCF00D507F057E11
Osoba podpisująca	Grzegorz Stanisław Skiba
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	02.02.2026 15:45:15
Zakres podpisu	Podpis całego dokumentu
Wystawca certyfikatu	VATPL-5260300517 COPE SZAFIR - Kwalifikowany Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. PL

